

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

УДК 351.07:502.131.1:330.341.1

ХОЖИЛО Максим Едуардович

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ
СУЧАСНОЇ ДОКТРИНИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НА ОСНОВІ ПРИНЦИПІВ «ЗЕЛЕНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ»**

25.00.01 - теорія та історія державного управління

Реферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора наук з державного управління

Дніпро – 2026

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» Міністерства освіти і науки України.

Науковий консультант – Баштанник Віталій Володимирович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка».

Офіційні опоненти – Рачинський Анатолій Петрович, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений працівник освіти України, професор кафедри регіональної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Руденко Ольга Мстиславівна, доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка»;

Драгомирецька Наталія Михайлівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри соціально-гуманітарних наук Навчально-наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка».

Захист відбудеться *07 вересня 2026 р. о 14.00* на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 08.080.09 при Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» за адресою: 49044, м. Дніпро, вул. Гоголя, 29, тел. 746-15-02.

З дисертацією можна ознайомитись у Науково-технічній бібліотеці НТУ «Дніпровська політехніка» за адресою: 49005, м. Дніпро, пр. Д. Яворницького, 19 та на сайті Вченої ради Університету: https://old.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/academic_board/%D0%A1%D0%92%D0%A0%20%D0%94%2008.080.09/

Реферат розісланий *06 серпня 2026 р.*

**Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради**

Н.Г. Сорокіна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю докорінної перебудови системи державного управління в Україні в умовах повномасштабної воєнної агресії та повоєнного відновлення, суспільною потребою інтеграції принципів кліматичної нейтральності, енергетичної стійкості та європейських стандартів життєзабезпечення у вітчизняну доктрину врядування. Повномасштабна війна спричинила не лише колосальні руйнування інфраструктури, а й безпрецедентні екологічні збитки, які потребують кардинально нових підходів до державного регулювання. Після 2022 року, коли Україна набула статусу країни-кандидата на вступ до Європейського Союзу (ЄС), особливої уваги набувають питання швидкої гармонізації національного законодавства з Європейським зеленим курсом (European Green Deal), які актуалізують перед українською державою завдання синхронізувати процеси післявоєнної реконструкції з цілями декарбонізації, сталого розвитку та активної фази євроінтеграційного руху.

Особливого значення для українських громад в умовах дії правового режиму воєнного стану набувають питання енергетичної стійкості, які є рівнозначно актуальними як для прифронтових регіонів, так і для тилкових регіонів держави. В рамках вирішення цієї проблеми важливе значення має концептуалізація принципів енергонезалежності та енерговідновлення, яку активно розробляють вітчизняні науковці Г. Півняк, О. Азюковський, А. Павличенко, О. Яворська, І. Луценко, І. Запашний, Г. Власенко на основі адаптації європейського досвіду до унікальних умов та пріоритетів України. Дослідники акцентують на ключових аспектах впровадження відновлюваних джерел енергії з урахуванням актуальних тенденцій їх використання та майбутніх перспектив розвитку України в умовах євроінтеграції та періоду повоєнної відбудови.

Питання державного управління екологічною безпекою, механізми сталого розвитку та трансформації галузевих політик в Україні висвітлено у наукових працях В. Бакуменка, В. Баштанника, О. Бобровської, Є. Бородіна, С. Данилишина, Н. Драгомирецької, Я. Жаліла, М. Железняка, Д. Карамішева, О. Карпенка, М. Кравченко, В. Мельника, А. Рачинського, О. Радченка, О. Руденка, Є. Хлобистова. Трансформаційні процеси в системі державного управління в контексті євроінтеграції, питання адміністративної реформи, цифровізації врядування, екосистемного підходу в реалізації державної політики та державній службі досліджували О. Антонова, В. Бульба, Т. Василевська, Н. Гончарук, О. Дацій, І. Дробот, В. Дзюндзюк, А. Макурін, Т. Маматова, Н. Липовська, В. Лозинський, Т. Лозинська, Н. Нижник, С. Квітка, О. Пархоменко-Куцевіл, О. Поступна, І. Шпекторенко та ін. Особливий внесок у дослідження механізмів державного управління енергетичною безпекою зробили О. Суходоля, І. Чикаренко та інші вітчизняні вчені. Питання зеленої трансформації, екологізації економіки та сталого розвитку перебувають у центрі уваги зарубіжних науковців. Теоретичні засади екологічної політики, концепції

«сталого розвитку» та «зеленої економіки» досліджували такі зарубіжні вчені, як Г. Дейлі, Д. Медоуз, Р. Сміт, Дж. Сакс та інші.

Разом з тим, невирішеною частиною проблеми у сфері державного управління слід визнати відсутність цілісної теоретико-методологічної доктрини державного управління, яка має синергетично об'єднувала завдання повоєнної відбудови інфраструктури за принципом «Build Back Better» із довгостроковими цілями декарбонізації. Адже більшість існуючих досліджень розглядають цифровізацію та «зелену трансформацію» як паралельні, а не взаємозалежні процеси. Зокрема, недостатньо розкритим залишається потенціал цифрових технологій (Big Data, Internet of Things, Blockchain) як безпосереднього каталізатора екологічних змін у державному управлінні, що доведено через відсутність моделей інтеграції цифрових сервісів у процеси екологічного моніторингу та прийняття рішень. Також потребує поглибленого вивчення механізмів адаптації європейських практик (зокрема пакету «Fit for 55») до реалій України в умовах воєнних ризиків. Наявні регіональні стратегії розвитку не повною мірою інтегрують безпековий фактор воєнного стану у стратегії екологічного розвитку, що вимагає розробки нової моделі територіально-секторальних «зелених трансформацій» на основі концепції «здорових громад».

Наведена актуальність, потреба вирішення теоретико-методологічних та прикладних проблем зумовили вибір теми дисертації, її мету та завдання.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана у межах реалізації низки науково-дослідних робіт у кількох закладах вищої освіти та громадських наукових організацій, а саме:

НТУ «Дніпровська політехніка» як учасник тем «Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні» (ДР № 0122U002375); «Цифрова трансформація публічного управління» (ДР № 0122U002236); «Інноваційні інструменти публічного управління процесами забезпечення національної стійкості на рівні територій і громад в умовах долаття гібридних загроз» автор обґрунтував теоретико-методологічні засади формування сучасної доктрини державного управління на основі принципів "зеленої трансформації", що дозволило визначити ключові виклики та особливості стратегічного планування розвитку територіальних громад України у післявоєнний період;

Університет митної справи та фінансів в рамках теми «Упровадження підходів соціотехнічного проектування в освітні технології у галузі знань «Публічне управління та адміністрування» (номер ДР 0122U002124) автором сформульовано цілісну доктринальну модель «зеленої трансформації» сфери державного управління в Україні, яка інтегрує екологічні, економічні та безпекові цілі для синхронізації процесів повоєнного відновлення, структурної модернізації, цифрових технологій управління та євроінтеграції.

Зміст окремих підрозділів дисертаційного дослідження має зв'язок із виконання наукових тем, які виконувались у Міжнародному науково-освітньому інноваційному центрі суспільних трансформацій за темою «Актуальні проблеми сучасних трансформацій» (ДР № 0121U111744) та міжнародним монографічним

дослідженням на тему "Cross-Disciplinary Studies in Science, Innovation and Social Development" (Prague, Czech Republic).

Мета дисертаційного дослідження полягає у розробленні теоретико-методологічних засад формування сучасної доктрини державного управління на основі принципів "зеленої трансформації". Досягнення мети дисертації ґрунтується на основі реалізації таких наукових завдань:

- обґрунтувати концептуальні засади «зеленої трансформації» як ціннісно-парадигмального виміру державного управління, та розкрити роль держави як «інституційного архітектора» екосистеми сталого розвитку з аргументацією переходу від «контрольно-ревізійної» до «стимулюючої» парадигми змісту діяльності держави;

- розробити емпіричну модель «резильєнтної зеленої трансформації» (resilient green transformation) для України на засадах інтеграції філософії «Build Back Better» та безпекових вимог правового режиму воєнного стану в стратегії енергетичної стійкості й захисту від екологічних загроз військового характеру;

- запропонувати адаптаційну модель інституційного забезпечення енергетичного переходу України як складову «зеленої трансформації» державного управління на основі порівняльного аналізу досвіду Польщі та вимог пакета «Fit for 55», передбачити впровадження інтегрованого підходу до координації повноважень органів публічної влади;

- розробити методологічний інструментарій оцінювання готовності державного сектору до «зеленого переходу», який ґрунтується на інтеграції галузевого, територіального та цифрового вимірів трансформації й дає змогу ідентифікувати дефіцити державної спроможності на різних рівнях державного управління;

- обґрунтувати мережево-платформну модель цифрової трансформації державного управління, яка базується на парадигмі «цифрової інклюзії за замовчуванням» та забезпечує прозорий моніторинг екологічних показників і кібербезпеку критичної інфраструктури;

- удосконалити засади функціонування інституційного механізму управління на регіональному рівні шляхом впровадження дворівневої моделі координації «національний – регіональний», що забезпечує адаптивне планування відбудови та враховує специфіку воєнних руйнувань територій;

- розробити авторський підхід до формування стратегій територіально-секторальних трансформацій на основі концепції «здорових громад» (за методологією ВООЗ), що дозволяє синхронізувати цілі декарбонізації з гарантуванням права населення на безпечне та енергоефективне життєве середовище;

- систематизувати чинники формування інтеграційної ідеології та «зелених» компетентностей публічних службовців, визначивши професійний розвиток кадрів та зміну парадигми фінансово-бюджетних інструментів як фундамент реконфігурації державної спроможності;

- сформулювати цілісну доктринальну модель «зеленої трансформації» сфери державного управління України, яка інтегрує екологічні, економічні та

безпекові цілі для синхронізації процесів повоєнного відновлення, структурної модернізації та євроінтеграції.

Об'єкт дослідження – система державного управління процесами «зеленої трансформації» в Україні в умовах повоєнного відновлення та євроінтеграції.

Предмет дослідження – теоретико-методологічні засади формування сучасної доктрини державного управління на основі принципів «зеленої трансформації».

Методи дослідження. Для реалізації поставлених завдань у роботі використано комплекс таких наукових методів, як: *діалектичний метод та метод наукової абстракції* – для концептуалізації «зеленої трансформації» як ціннісно-парадигмального виміру державного управління та визначення ролі держави як «інституційного архітектора»; *системний підхід* – для розробки цілісної моделі «зеленої трансформації» сфери державного управління на засадах інтегрованого підходу; *порівняльно-правовий метод* – для аналізу європейських практик (досвід Польщі, пакет «Fit for 55») та їх адаптації до умов України; *метод структурно-функціонального аналізу* – для систематизації механізмів державного управління та вдосконалення інституційного механізму на регіональному рівні; *метод моделювання* – для розробки концептуальної моделі «резильєнтної зеленої трансформації» («Build Back Better») та мережево-платформної моделі цифрової трансформації; *методи територіального та галузевого аналізу* – для оцінювання готовності державного сектору до трансформації та формування стратегій на основі концепції «здорових громад» та ін. *Застосування технологій штучного інтелекту (ШІ):* у роботі використано інструмент ШІ, а саме ChatGPT, для пошуку релевантних джерел літератури, окремих елементів графічного супроводу результатів дослідження та для граматичної перевірки перекладу анотації дисертації англійською мовою. Всі розділи, при написанні яких використовувався ШІ, перевірені та відредаговані автором особисто. Наукові положення, висновки та результати дисертаційного дослідження є власним інтелектуальним внеском автора.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних, методологічних та організаційних положень, а також розробленні прикладних механізмів і практичних рекомендацій щодо системної трансформації державного управління процесами «зеленої трансформації» в умовах воєнного стану, повоєнного відновлення та інтенсифікації євроінтеграційних процесів в Україні.

Найбільш важливими науковими результатами, що характеризують ступінь та зміст отриманої наукової новизни та виносяться на захист, є такі:

у перше:

– концептуалізовано «зелену доктрину» державного управління як парадигмальний перехід від традиційної ієрархічної моделі (орієнтованого на контроль і регулювання) до резистентної екосистеми, у межах якої держава виступає як «інституціональний архітектор» (institutional architect), шляхом інтеграції принципів циркулярної економіки з теорією стійкості (resilience theory). На відміну від класичних підходів New Public Management, які

фокусуються на критеріях ефективності, авторська концепція вводить екологічну етику як базовий вимір державного управління, і пропонує модель, де функції держави (регуляторна, фінансова, координаційна) трансформуються через інтеграцію індикаторів «зеленої стійкості» (наприклад, індекс екологічної сприйнятливості, *green resilience index*). Це дозволяє адаптувати доктрину до контексту повоєнного відновлення України, де екологічні виклики (забруднення від бойових дій) перетворюються на можливості для системного переосмислення ролі держави в євроінтеграційних процесах, забезпечуючи синергію з Європейським зеленим курсом (*European Green Deal*) через створення гібридних інституцій (наприклад, екологічні хаби);

– розроблено методологічну модель оцінювання готовності державного апарату до «зеленої трансформації», засновану на мультикритеріальному аналізі (англ. *multi-criteria decision analysis, MCDA*), що поєднує галузевий, територіальний і цифровий виміри з теорією інституційної ефективності (*institutional capacity theory*). На відміну від наявних еволюційних підходів (зокрема, моделі «Fit for 55»), авторська модель вводить оригінальний набір індикаторів, таких як «коефіцієнт екологічної інтеграції в рішеннях» (*ecological integration coefficient*) та «індекс цифрової стійкості» (*digital resilience index*), для кількох оцінок адаптивності державних інститутів. Концепція максимізує науковообґрунтований формат державноуправлінської діяльності через інтеграцію системного підходу з елементами теорії хаосу (*chaos theory*), дозволяючи прогнозувати нелінійні ефекти зеленої трансформації в умовах кризи (війни, пандемії, надзвичайні ситуації). Це забезпечує практичний інструментарій для України, де зазначена модель виступає основою структурно-функціональної трансформації органів виконавчої влади всіх рівнів, створюючи можливості для переходу від реактивного до проактивного управління, з акцентом на децентралізовані «зелені стратегії» регіонів;

– обґрунтовано гібридну модель відновлення енергетичного сектора як невід’ємну складову «зеленої доктрини» державного управління, що синтезує принципи «Build Back Better» з теорією гібридного врядування (*hybrid governance theory*), інтегруючи відновлені джерела енергії з традиційними для забезпечення енергетичної суверенності. Авторський внесок полягає відбувається в розробці концепту «екобезпекової гібридизації» (*eco-security hybridization*), де енергетична політика розглядається як мультирівнева система з контролем безпекових викликів (війна, геополітичні ризики), за алгоритмом лінійних моделей ЄС. У контексті України це визначає пріоритетність розвитку енергетичного сектору в процесі післявоєнного відновлення, перетворюючи виклики, спричинені руйнуваннями, на можливості для формування сучасної енергетичної інфраструктури відповідно до євроінтеграційних зобов’язань держави;

– запропоновано мережево-платформенну концепцію цифрової трансформації державного управління з фокусом на «зелену інклюзію» (*green inclusion*), що розширює теорію цифрового врядування (*digital governance theory*) через інтеграцію екологічних імперативів у цифрові екосистеми управління. На

відміну від ієрархічних моделей, авторська концепція включає цифрові платформи (наприклад, Big Data), що забезпечує превентивний соціальний захист вразливих груп, мінімізує цифрове відчуження в процесі зеленої трансформації. Науковий концепт додатково посилено через синтез мережевої теорії (network theory) з принципами екологічної справедливості (environmental justice), пропонуючи інструменти на кшталт «індекс зеленої цифрової доступності» (green digital accessibility index) для оцінювання ефективності. Для України це означає адаптацію до правового режиму воєнного стану, коли цифрова трансформація стає інструментом відновлення, сприяючи євроінтеграції через гармонізацію з європейськими стандартами (наприклад, Digital Single Market);

удосконалено:

– адаптаційну модель інституційного забезпечення «зеленої трансформації» України в контексті євроінтеграції та повоєнного відновлення. На основі порівняльного аналізу доведено доцільність відмови від «жорсткої» моделі нормативної визначеності (ФРН) на користь адаптивного досвіду Польщі, який передбачає гнучку гармонізацію національного законодавства з вимогами пакету «Fit for 55» (зокрема Директив щодо енергоефективності та відновлюваних джерел енергії). Таку модель доповнено механізмом створення мезорівневих інституцій – регіональних еко-кластерів та спеціалізованих фондів «справедливого переходу», що дозволяє забезпечити фінансово-організаційну підтримку енергопереходу на локальному рівні. Особливу увагу приділено реформуванню суб'єктного складу управління, і через зіставлення повноважень Міжвідомчої робочої групи України та Генеральних директоратів Єврокомісії виявлено критичний дисбаланс між консультативними та розпорядчими функціями. Запропоновано перехід до «інтегрованого підходу», де координація здійснюється не за галузевим принципом, а через синергетичну взаємодію органів влади, бізнесу та ОМС на засадах екологічної парадигми, солідарності та економічної ефективності;

– теоретико-методичні підходи до державного управління через інтерпретацію «зеленої трансформації» як системного драйвера модернізації інституціональної спроможності держави. Доведено, що успішна екологічна модернізація є не сукупністю фрагментарних заходів, а результатом кардинальної зміни інституціональної архітектури взаємодії «державо-бізнес-суспільство». При цьому удосконалення полягає у зміні вектору державного впливу – від пасивного екологічного нагляду до проактивного стимулювання через трансформацію фіскальних інструментів (запровадження «зелених» преференцій замість виключно санкційних механізмів). У дисертації методичний апарат доповнено вимогою обов'язкової інтеграції принципів сталого розвитку в нормативно-правову базу на етапі розробки державних стратегій. Важливим елементом авторського підходу є обґрунтування ролі цифрових платформ як інструменту державного управління нового покоління, що забезпечує моніторинг екологічних показників у реальному часі, підвищує прозорість

прийняття управлінських рішень та мінімізує корупційні ризики в процесі розподілу екологічних ресурсів;

- інституційний механізм державного управління процесами трансформації на регіональному рівні шляхом розробки дворівневої моделі координації державної політики «національний-регіональний». На відміну від наявних лінійних схем, запропонований механізм базується на інтеграції безпекового фактору правового режиму воєнного стану безпосередньо в екологічні стратегії розвитку територій. Удосконалення полягає в синхронізації процесів відбудови зруйнованої інфраструктури за принципом «Build Back Better» з вимогами кліматичної нейтральності та енергетичної стійкості. Такий механізм передбачає створення специфічних «точок зростання» у вигляді енергонезалежних громад, у межах яких державна підтримка спрямовується на впровадження розподіленої генерації та децентралізацію енергозабезпечення. Доведено, що така модель не лише сприяє екологізації, а й виступає стратегічним інструментом національної безпеки, знижуючи вразливість регіональних систем життєзабезпечення до гібридних загроз та воєнних руйнувань;

- підхід до стратегічного планування територіально-секторальних «зелених» трансформацій у контексті досягнення Цілей сталого розвитку. Удосконалення базується на впровадженні концепції «здорових громад» за методологією ВООЗ у практику державного управління Україною. Це дозволяє трансформувати соціальну функцію держави, забезпечуючи перехід від декларативного визнання права на безпечне довкілля до конкретних управлінських стандартів життєвого середовища. Підхід інтегрує безпекові вимоги повоєнного періоду (очищення територій, відновлення екосистем) із соціальним супроводом вразливих регіонів, особливо тих, що залежать від вуглецевої промисловості. Визначено, що ключовим індикатором ефективності такого планування є синергія між гарантуванням права населення на здоров'я, екологічною модернізацією промислових зон та підвищенням загальної життєстійкості громад. Це забезпечує людиноцентричний вектор «зеленого» переходу, де державне управління виступає гарантом екологічної справедливості та стабільності соціально-економічного розвитку в довгостроковій перспективі;

дістали подальшого розвитку:

- понятійно-категоріальний апарат та функціональна структура державного управління у сфері екологічної політики на основі авторського обґрунтування історичних етапів еволюції екосистемного підходу, який розкриває логіку переходу від глобальної концептуалізації ідеї «зеленої трансформації» до її практичної реалізації на рівні окремих держав. Категорію «зелена трансформація» концептуалізовано не лише як галузеву дефініцію, а як фундаментальний ціннісно-парадигмальний вимір державного управління, що інтегрує європейські цінності, принципи сталого розвитку та вимоги енергетичної безпеки. Розкрито динамічну сутність категорії «зелена трансформація» як об'єкта сфери державного управління, що охоплює системно-інституційні та соціально-економічні зміни на шляху до кліматичної нейтральності. Систематизовано моделі координації (надурядову та урядову),

обґрунтовано необхідність подолання фрагментарності повноважень ЦОВВ через перехід до інтегрованого підходу, що базується на залученні громадськості та міжнародному співробітництві;

– теоретико-методологічне обґрунтування ролі держави як «інституційного архітектора» екосистеми сталого розвитку. Обґрунтовано перехід від ієрархічної «контрольно-ревізійної» моделі державного управління до «стимулюючої та адаптивної» моделі управління, що базується на синергії екосистемного підходу (ЕВА) та мережових структур. Визначено чотири ключові вектори трансформації державної спроможності: регуляторний, фінансово-бюджетний, стратегічно-координаційний та інноваційно-інвестиційний. При цьому важливе місце посідає розвиток компетентностей публічних службовців у сфері «зеленої трансформації». Доведено, що професійне навчання (зокрема через цифрові платформи НАДС України) є фундаментом екосистемної резильєнтності держави. Виявлено пряму кореляцію між євроінтеграційним статусом України та інтенсифікацією підготовки кадрів у сфері кліматичної та екологічної безпеки. Так, упродовж 2023-2024 рр. НАДС було профінансовано близько 80% тем навчальних програм (курсів) з підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування за напрямком кліматичної та екологічної безпеки як такі, що подавались на конкурс уперше за цим напрямком. Імплементування тематики «зеленої трансформації» у вітчизняну систему навчання публічних службовців дозволяє кваліфікувати людський капітал як первинний інструмент реалізації Європейського зеленого курсу;

– концептуальна модель «резильєнтної зеленої трансформації» (resilient green transformation) в умовах правового режиму воєнного стану та повоєнного відновлення. На відміну від класичних еволюційних підходів ЄС, доведено, що для України «зелений перехід» є стратегічним інструментом національної безпеки та виживання. Розвинуто філософію «Build Back Better», де воєнні руйнування розглядаються як можливість для побудови децентралізованої, енергоефективної системи «з чистого аркуша». Вперше класифіковано новий об'єкт державного регулювання – воєнні екологічні ризики (забруднення ґрунтів, руйнування дамб, утилізація воєнних та будівельних відходів), що потребують адаптації європейських регламентів до національних реалій. Обґрунтовано пріоритетність нелінійної імплементації директив ЄС, зокрема розбудови системи моніторингу, звітності та верифікації (МЗВ) як передумови впровадження прикордонного вуглецевого податку (СВАМ) та збереження експортного потенціалу держави;

– мережево-платформну модель цифрової трансформації публічного управління, й на цій основі розвинуто підхід до цифровізації як екологічного інструменту зниження антропогенного навантаження та підвищення прозорості врядування через концепції «paperless» та ГІС-моніторинг. Модель базується на обов'язковому поєднанні технологічних інновацій (Big Data, відкриті дані) із превентивними механізмами соціального захисту та адаптивною тарифною політикою для запобігання цифровому відчуженню громадян. Визначено

ключові чинники інтеграційної ідеології: зовнішні (гармонізація з європейськими стандартами «єдиного вікна» та електронної ідентифікації) та внутрішні (подолання організаційних бар'єрів, підвищення цифрової грамотності службовців та забезпечення кібербезпеки критичної інфраструктури). Доведено, що інтеграція цифрових та екологічних процесів створює кумулятивний ефект, перетворюючи державні сервіси на прозору та ефективну систему взаємодії в умовах кризової відбудови.

Практичне значення одержаних результатів. Основні концептуальні положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи мають практичне спрямування та можуть бути враховані при визначенні засад реалізації державної політики у сфері «зеленої трансформації». Висновки та рекомендації наукового дослідження були використані:

- Центром адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу Національного агентства державної служби України в частині розвитку сучасних підходів до публічної служби як активного суб'єкта управління трансформаційними процесами, зокрема в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення, а саме підходи до формування у державних службовців необхідних компетенцій у сфері «зеленої» трансформації (довідка про впровадження від 20.04.2026 № 02/94-26);

- департаментом цифрової трансформації, інформаційних технологій та електронного врядування Дніпропетровської обласної державної адміністрації (довідка про впровадження від 05.02.2025 р. № 145046-25);

- Дніпропетровською обласною Асоціацією органів місцевого самоврядування (довідка про впровадження);

- Громадською науковою організацією «Фундація публічно-правових ініціатив» при підготовці аналітичних матеріалів, експертних висновків, наукових рекомендацій та пропозицій щодо удосконалення механізмів публічного управління сталим розвитком територій, а також при розробленні науково-практичних заходів, спрямованих на підтримку формування екологічно безпечних та соціально орієнтованих моделей розвитку громад в Україні (довідка про впровадження від 03.11.2025 р. № 03-11/25-1);

- Громадською організацією «Асоціація науковців України» для розробки пакету узагальнених пропозицій наукового супроводу діяльності державних, приватних та громадських інституцій щодо імплементації в Україні кращих міжнародних практик досягнення визначених цілей The European Green Deal (довідка від 25.12.2025 р. № 7-004/1);

- ТОВ «ЕДС-ПРОЕКТ» Інженерно-інвестиційної групи EDS при обґрунтуванні інтеграції відновлюваних джерел енергії до традиційних систем для забезпечення енергетичної суверенності як окремої громади та регіону, так і країни в цілому, що є надзвичайно важливим в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України (довідка про впровадження результатів дослідження від 19.03.2026 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є завершеною самостійною науковою роботою, у якій за результатами проведених досліджень отримано нові

обґрунтовані теоретико-методологічні та прикладні результати, що позитивно впливають на розв'язання важливої для України наукової проблеми у галузі державного управління – розроблення теоретико-методологічних засад формування сучасної доктрини державного управління на основі принципів "зеленої трансформації".

Наукові результати, висновки та положення дисертаційного дослідження отримані автором самостійно. Особистий внесок у підготовку наукових праць, опублікованих у співавторстві [2; 6-8; 18; 20-22; 24] наведено у списку публікацій (дисертація, додаток А).

Апробація результатів дисертаційного дослідження. Основні теоретичні та практичні положення і результати дисертаційного дослідження оприлюднено на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема, *на міжнародних наукових конференціях*: «Наукові тренди постіндустріального суспільства» (Івано-Франківськ, 2024; Рівне, 2025); «International Conference on Science, Innovations and Global Solutions» (Польща, 2024); «Безпечна, комфортна, спроможна, територіальна громада – 2024» (Дніпро, 2024); «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (Добрум, Туреччина, 2024); «Практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти» (Львів, 2024); «Світ наукових досліджень» (Польсько-українська інтернет-конференція, 2025); «Цифрове наукове суспільство: соціально-економічні, правові та міжнародні аспекти» (Одеса, 2025); «Детермінанти відновлення та розвитку України» (Київ, 2025); *на всеукраїнських науково-практичних конференціях*: «Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ» (Івано-Франківськ, 2024); «Публічне управління в Україні: історичний досвід та перспективи розвитку» (Київ, 2025); «Лідерство, бізнес-процеси та стале майбутнє» (Київ, 2025); «Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України» (Дніпро, 2025); у наукових збірках матеріалів круглих столів: «Сучасні виклики для державної служби: інформаційно-комунікативний аспект» (Київ, 2024); «Комунікації в органах публічної влади для демократичного врядування» (Київ – Чернівці, 2025).

Публікації. Основні положення та отримані нові наукові результати проведеного дисертаційного дослідження відображено у 42 наукових публікаціях, з них: 18 статей у наукових фахових виданнях України (категорія Б), 3 статті у вітчизняних та закордонних періодичних наукових виданнях за профілем дисертації, проіндексованих у НМБ Scopus (з них одна стаття належить до квартилю Q3), 2 статті в інших наукових виданнях, 4 статті у розділах у колективних монографіях, 15 тез у збірниках матеріалів науково-комунікативних заходів.

Структура та обсяг роботи. Дисертаційна робота складається з анотації, вступу, п'яти розділів, висновків, трьох додатків, опціональних списків літератури (всього перелік використаних джерел налічує 470 позицій). Загальний обсяг дисертації становить 490 сторінок, основний зміст – 402 сторінки (18, 27 авт. арк).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** розкрито сутність наукової проблеми у сфері державного управління, стан її дослідження, обґрунтовано вибір та актуальність теми дисертації; визначено мету й завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення одержаних наукових результатів, вказано внесок здобувача; наведено дані про апробації отриманих результатів та основних публікацій, вказано обсяг та структуру дисертаційного дослідження.

У **першому розділі** – *«Теоретичні основи формування та розвитку сучасної системи державного управління»* – розглянуто сучасний стан наукового розроблення проблематики державного управління, здійснено аналіз основних понять та категорій за темою дослідження; надано оцінку теоретичним аспектам формування сучасної системи державного управління крізь призму вивчення змісту основних доктрин, принципів, моделей та підходів в реалізації політики зеленої трансформації; розглянуто історико-теоретичний базис концепту «зелена трансформація» як іманентної ознаки сучасної структурно-функціональної побудови державноуправлінської сфери в умовах дії *правового режиму* воєнного стану та євроінтеграційного руху української держави.

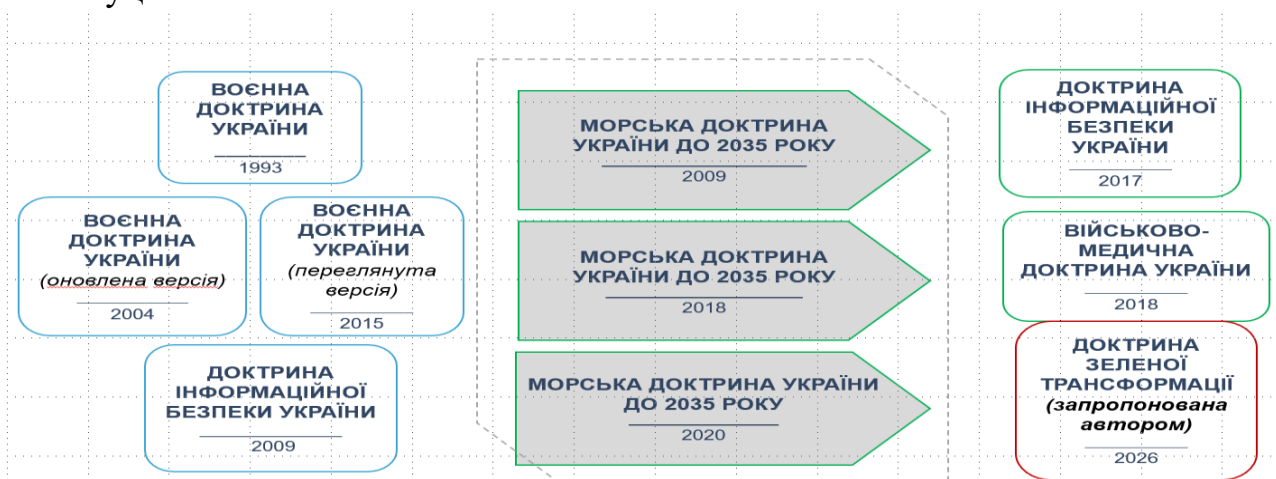
Аналіз наукових підходів за темою дослідження свідчить, що інституціоналізація європейських цінностей як стратегічної мети державного управління та очікувань громадян України вимагає модернізації теоретико-методологічного базису трансформаційних транзитів в галузі науки державного управління. Це передбачає перехід від екстенсивних моделей розвитку до ресурсоефективних технологій, що закріплюється у стратегічних документах, таких як Національна економічна стратегія до 2030 року та Концепція «зеленого» енергетичного переходу України до 2050 року. У науковому дискурсі зелена трансформація ідентифікується як керована, цілеспрямована державна політика, що потребує системного підходу з метою подолання інституційної фрагментації в реалізації глобальних та національних завдань сталого розвитку. Упродовж останніх десятиліть українські науковці у галузі науки державного управління активно досліджували вплив європейських стандартів на модернізацію українських підходів до управління. Насамперед, це стосується реалізації принципів прозорості та підзвітності в органах державної влади, адаптації моделей державного управління до сучасних викликів, зокрема цифровізації, антикорупційних заходів, питань євроінтеграції та розвитку політики «зеленої трансформації».

Підтверджено, що післявоєнна відбудова України створює надзвичайно важливий контекст для подальшого поглиблення трансформації системи державного управління, план реалізації якої має тривимірний структурно-функціональний дизайн. Його основними складниками виступають такі напрями державноуправлінського впливу як європейська інтеграція, цифровізація та «зелена трансформація». Для України, яка з 2022 року має статус кандидата на вступ до ЄС, «зелена трансформація» слугує стратегічним орієнтиром щодо узгодження практик публічного управління з принципами «зеленої

трансформації». У сфері державного управління впровадження принципів зеленої трансформації передбачає реалізацію стратегій і політик, спрямованих на зменшення екологічного впливу економічної діяльності та забезпечення переходу до сталого, екологічно відповідального розвитку як на регіональному, так і на національному рівнях.

Поглиблено теоретичне розуміння категорії «зелена трансформація», яку обґрунтовано як фундаментальний ціннісно-парадигмальний вимір державного управління. Доведено, що «зелена трансформація» інтегрує європейські цінності, принципи сталого розвитку та вимоги енергетичної безпеки у стратегічні цілі післявоєнної відбудови України. Також, зелена трансформація виступає не лише екологічною чи економічною дефініцією в контексті публічноуправлінської сфери, а є складною системою соціально-економічних та інституціональних змін, яка потребує належної нормативно-правової, інституційної та практико-орієнтованої орієнтації у вітчизняному публічному просторі на основі актуального теоретико-методологічного обґрунтування.

Обґрунтовано концептуальний підхід до формування цілісної стратегічної візії зеленої трансформації в системі державного управління України. Встановлено, що ефективна система повинна інтегрувати євроінтеграційні зобов'язання (Європейський зелений курс) із завданнями післявоєнного відновлення, базуватися на поєднанні принципів кліматичної нейтральності та енергетичної стійкості. Визначено механізми забезпечення інституційної сталості кліматичної політики через її правове закріплення в рамках доктринального підходу (рис.1) та створення незалежних консультативних інституцій.

Рис.1. Історичні аспекти формування та реалізації в Україні доктринального підходу в системі державного управління (розробка автора)

Визначено на основі науково-історичної ретроспективи (Україна, 1991-2025 рр.) специфічні характеристики та переваги упровадження доктринального підходу в системі державного управління у порівнянні з парадигмальним підходом. Зокрема, до таких характеристик, передусім, належать: нормативно закріплений статус доктрини; системний порядок реалізації її положень;

визначеність принципів реалізації у площині державноуправлінської діяльності (прозорість, підзвітність, ефективність, справедливість, законність та орієнтація на суспільне благо); взаємовплив та взаємозалежність щодо питань формування та реалізації державної політики в рамках ухвалення рішень законодавчою та урядовою гілкою державної влади, особливо у таких сферах як національна безпека, економічна політика, соціальне забезпечення, екологічна стратегії тощо; історична та просторово-часова зумовленість.

Встановлено, що за період незалежного розвитку в Україні було прийнято за галузями впливу чотири доктрини (Воєнна, Морська, Інформаційна, Військово-Медична), три з яких мають пролонгований характер актуальності та доповненого змісту. Авторською пропозицією є розробка та прийняття доктрини зеленої трансформації, яка буде визначати зміст публічноуправлінської діяльності з реалізації та синхронізації цієї політики з країнами ЄС до 2050 року.

Систематизовано механізми державного управління процесами «зеленої трансформації» в умовах кризових явищ. Уточнено, що сучасна модель державного управління потребує адаптації підходів до реалізації «зеленої» політики, тяжіючи до моделі урядової координації та інтеграції. Обґрунтовано необхідність адаптації цієї моделі для України з метою усунення фрагментації повноважень між центральними органами виконавчої влади та забезпечення синергії між галузевими політиками.

Визначено ключові інструменти та принципи адміністративного управління у сфері «зеленої економіки», до яких віднесено інтегрований підхід, сталість розвитку, участь громадськості, інновації та міжнародне співробітництво. Доведено, що функція інформування та прозорості (зокрема, етична журналістика) є передумовою легітимізації зелених реформ та зниження ризиків опору змінам у суспільстві. Виявлено вплив реформи децентралізації на реалізацію «зеленої» політики.

Доведено, що розширення фінансових можливостей громад та їх залучення до прийняття рішень є потужним інструментом, який водночас потребує нівелювання регіональних диспропорцій у спроможності впроваджувати екологічні ініціативи для забезпечення справедливого прогресу в зусиллях зі сталого розвитку по всій Україні. Запропоновано класифікацію сценаріїв відновлення енергетичного сектору України, серед яких обґрунтовано переваги гібридної моделі. Встановлено, що ця модель збалансовує реконструкцію традиційної інфраструктури з розвитком відновлюваних джерел енергії, що є найбільш оптимальним шляхом забезпечення стійкості та енергетичної незалежності України в умовах післявоєнної відбудови.

У **другому розділі** – *«Методологічні аспекти дослідження засад формування сучасної доктрини державного управління на основі принципів «зеленої трансформації»* – здійснено аналіз сучасного стану проблематики державного управління у контексті нових світових та європейських вимірів реалізації реформ та трансформацій державноуправлінської діяльності; досліджено процеси глобальної політики «зеленого переходу» з точки зору методології державного управління; розглянуто методологічні підходи до

оцінювання готовності державного сектору до упровадження принципів «зеленої трансформації» на основі врахування галузевих та адміністративно-територіальних особливостей.

Визначено, що в Україні наукові дослідження з проблематики «зеленої трансформації» в державному управлінні демонструють посилену увагу до розроблення цього напрямку, що обумовлюється надзвичайною важливістю для відновлення країни та вступу до ЄС. Серед тем теоретико-прикладного змісту переважають науково-дослідні розробки, які присвячені тематиці європейської інтеграції України, в яких часто наголошується на суттєвому розриві між формальною імплементацією та фактичною правозастосовною практикою, підкреслюючи необхідність посилення інституційної спроможності для реального впровадження європейських норм. Активно вивчається вплив війни на «зелену трансформацію» та відновлення, з особливим акцентом на оцінці екологічних збитків, завданих війною, та включенню «зелених» принципів у стратегії повоєнного відновлення. Окремим напрямом наукових розвідок є посилення ролі місцевого самоврядування та громад як ключових суб'єктів політики «зеленої трансформації». Активно висвітлюється у наукових працях проблематика інституційних та кадрових проблем у сфері державного управління (фрагментованість повноважень, відсутність ефективно міжвідомчої координації, брак кваліфікованих кадрів, застарілі підходи до управління тощо). Разом з тим, визначено, що після 2015 року фокус дослідницької уваги вітчизняних науковців дедалі частіше спрямовується на проблематику розвитку конкретних секторів економіки у сфері зеленої трансформації: енергетична безпека, декарбонізація, управління відходами та циркулярна економіка, сільське господарство та біорізноманіття та ін.

Визначено основні етапи еволюції упровадження екосистемного підходу у сферу державного управління: від глобальних ініціатив до національних практик: 1992 р. - уперше введено в публічний простір поняття «екосистема» та закріплено основний принцип діяльності національних урядів щодо відповідального ставлення у формуванні та реалізації політики у сфері навколишнього середовища без завдання шкоди навколишньому середовищу інших країн (Конвенція ООН); 2000 р. - закріплення принципів сталого розвитку, заклик до формування нових підходів у глобальному управлінні (Підсумковий документ Саміту тисячоліття ООН); 2005 р. – визначено взаємозв'язки між екосистемами, благополуччям людини та політикою; вперше обґрунтовано екосистемний підхід як основу для прийняття рішень; 2010 р. – визнано «екосистемний підхід» як ключовий механізм реалізації Конвенції та проголошено визначено 12 принципів екосистемного управління; 2015 р. – включено інтеграцію екологічних, економічних і соціальних цілей, що потребує системного, міжвідомчого та екосистемного підходу (Цілі Сталого Розвитку, ООН); 2020 р. – заявлено екосистемний підхід як базовий у всіх політиках ЄС - від клімату до сільського господарства та управління ресурсами (Європейський зелений Курс, European Green Deal); 2022 р. – сформовано чотири глобальні цілі, які потрібно досягти країнам світу до 2050 року шляхом впровадження

природоохоронно-орієнтованих рішень та екосистемних підходів (рамкова Угода у сфері біорізноманіття); 2022-2024 рр. – впроваджено екосистемний підхід в стратегії цифрової трансформації, кліматичної політики та публічного адміністрування (Національний план дій в Україні та країнах ЄС (Німеччина, Франція).

Синергія екосистемного підходу (ЕВА) та концепції «зеленої трансформації» вимагає функціональної переорієнтації органів влади на стимулювання та координацію інноваційно-інвестиційних процесів. У цей процес активно включились органи державної влади всіх рівнів та органи місцевого самоврядування. Так, реагуючи на глобальні виклики, МОН України у 2021 році здійснило системне оновлення Національної рамки кваліфікацій та упровадило компетентності, пов'язані із екологічною обізнаністю та зеленими інноваціями на всіх рівнях освіти. Це є практичним кейсом реалізації державної політики зеленої трансформації в рамках створення 500 000 нових зелених робочих місць (Дорожня карта для зеленого переходу України) (UNECE) до 2030 року). Найбільший попит на спеціалістів очікується в таких екосистемно-орієнтованих сферах, як відновлювана енергетика та енергоефективність, циркулярна економіка та поводження з відходами, органічне сільське господарство, стале капітальне будівництво.

Встановлено, що активну роль в реалізації екосистемного підходу на рівні центральних органів виконавчої влади, виконує Національне агентство України з питань державної служби (НАДС). Як ключовий суб'єкт публічного управління, НАДС забезпечує методологічну вертикаль підготовки кадрів, здатних реалізовувати політику "зеленого" переходу. Щорічне охоплення навчанням досягає 70 тис. службовців, що підкреслює масштаб інституційної трансформації. НАДС реалізує екосистемний підхід через такі інструменти: портал знань (Знання-портал): єдина цифрова екосистема для пошуку освітніх послуг та моніторингу професійного розвитку; професійні стандарти: інтеграція етичних та екологічних компетентностей у вимоги до посад державної служби; гендерно-орієнтоване управління: врахування гендерного аспекту при формуванні програм навчання, що відповідає європейським цінностям інклюзивності. На основі контент-аналізу 2090 тем навчальних програм НАДС з підвищення кваліфікації, що містяться у Реєстрі програм на «Порталі управління знаннями», було визначено, що національними провайдерами формування системи знань в рамках екосистемного підходу в публічному управлінні виступають Вища школа публічного управління; Державний університет економіки і технологій; Маріупольський та Сумський державні університети; Тренінговий центр прокурорів України; Житомирський, Полтавський та Тернопільський регіональні центри підвищення кваліфікації; ДУ «Житомирська політехніка». А державне фінансування отримали такі освітні програми як «Зміна клімату: наслідки та перспективи», «Подолання екологічних наслідків війни та зелена реконструкція України», «Глобальні зміни клімату», «Правові засади державної політики у сфері зміни клімату: міжнародні та європейські правові інструменти, зарубіжний досвід та законодавство України», «Ефективне

публічне управління в умовах зміни клімату та цифрової трансформації», «Правове регулювання та державна політика у сфері зміни клімату: глобальні, національні та інтеграційні аспекти». Таким чином визначено, що НАДС України виконує ключову координаційну та методологічну функцію у сфері професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування та в особі держави НАДС виступає архітектором нової управлінської культури, де професіоналізм поєднується з екосистемною відповідальністю, забезпечуючи стійкість державного апарату в умовах глобальних трансформацій. Акцентовано, що НАДС реалізує державну політику «зеленої трансформації» у галузевому просторі через систему професійного навчання публічних службовців в рамках спеціалізованих навчальних програм з питань зміни клімату та екологічної безпеки. Такий підхід слід розглядати як фундамент екосистемної резильєнтності держави та первинний інструмент державного управління щодо імплементації Європейського зеленого курсу в Україні.

Доведено, що для України «зелений перехід» є стратегічним інструментом національної безпеки та виживання в умовах воєнних руйнувань. Принцип «Build Back Better» має реалізовуватися через створення нової, децентралізованої та енергоефективної інфраструктури, адаптуючи європейські екологічні норми до потреб безпечної утилізації військових та будівельних відходів.

Встановлено, що цифрові технології (IoT, Big Data, ГІС, блокчейн) є критичним чинником прискорення «зеленої трансформації». Впровадження «гібридної моделі управління» дозволяє не лише мінімізувати антропогенне навантаження через paperless-технології, а й забезпечує прозорість екологічного моніторингу та ефективність прийняття обґрунтованих рішень на основі реальних даних. Інструменти цифровізації, від системи Інтернету речей (IoT) до блокчейну, які державне управління може застосовувати для прискорення «зеленої трансформації», є основою для побудови стійкого, прозорого та екологічно відповідального суспільства. Вони допомагають збирати дані, приймати обґрунтовані рішення та залучати громадян до спільної роботи над збереженням нашого довкілля.

Визначено, що оцінювання готовності державного сектору вимагає застосування методологічних підходів, що поєднують галузевий (специфіка потреб енергетики, агросектору, управління відходами) та територіальний рівень (цифрова та екологічна спроможність регіонів) аспекти. Це дозволяє формувати індивідуалізовані стратегії зеленої трансформації з урахуванням місцевих особливостей.

У **третьому розділі** – *«Глобальні тенденції упровадження та розвитку принципів "зеленої трансформації" в системі державного управління: досвід зарубіжжя»* – здійснено порівняння та визначення національних особливостей упровадження принципів «зеленої трансформації» в Україні; проаналізовано комплекс цифрових інструментів та інноваційних технологій в системі реалізації екологічної політики на основі кращого зарубіжного досвіду; сформовано авторську візію щодо адаптації європейського досвіду «зеленої» трансформації

в Україні у фокусі державного управління.

Здійснено порівняльну характеристику вихідних умов реалізації політики «зеленої трансформації» для країн ЄС та України, що дозволило визначити національні особливості упровадження принципів «зеленої трансформації» за такими напрямками: контекст зеленої трансформації, мета трансформації, енергетика як ключова галузь економіки, інфраструктура, екосистеми. Відмітною особливістю вихідних умов для України є воєнний та кризовий контекст зеленої трансформації (країни ЄС розпочали та продовжують зелений перехід в умовах мирного часу); основною метою зеленої трансформації для України стало виживання в умовах війни та блекаутів, відбудова та інтеграція (для країн ЄС – мета полягає в екологічній модернізації промисловості та виробництва); по галузі енергетики для України трансформація розглядається як відбудова генерації, розвиток відновлюваних джерел енергії (країни ЄС розпочали перебудову з акценту на низьковуглецевих технологіях); початкові умови інфраструктури для трансформації для України передбачали побудову нової «зеленої» інфраструктури, а для країн ЄС – це реконструкція вже існуючої інфраструктури; стосовно екосистем, то для України ключовим аспектом є їх виживання після руйнування, а для країн ЄС – охорона та відновлення.

Проведений у дисертації комплексний аналіз теоретико-методологічних засад та практичних механізмів реалізації політики «зеленої» трансформації дозволив сформулювати бачення подальшого розвитку обґрунтування концептуальних засад «зеленої трансформації» України в умовах повномасштабної воєнної агресії.

Визначений Україною курс на європейську та євроатлантичну інтеграцію зобов'язує керівництво держави упроваджувати у всіх сферах суспільного життя єдині європейські підходи. Важливим етапом став грудень 2019 року, коли за ініціативою Європейської Комісії було прийнято такий стратегічний документ, як Європейський зелений курс (ЄЗК, European Green Deal). Основні цілі ЄЗК, що мають бути імplementовані в державноуправлінську практику, включають такі цільові напрямки, як: кліматична нейтральність: досягнення нульового рівня викидів парникових газів до 2050 року; модернізація економіки: перехід до чистої енергетики, підвищення енергоефективності та переорієнтація інвестицій на екологічні проєкти; захист біорізноманіття: відновлення екосистем, забезпечення чистоти повітря та води; справедливий перехід: надання підтримки регіонам (наприклад, вугільним), які найбільше відчують на собі наслідки трансформації; міжнародне лідерство: просування зелених стандартів у глобальній дипломатії.

Підтверджено, що Україна є активним учасником цього процесу, а в рамках синхронізації політики ЄЗК перед нашою державою визначено дві ключові цілі: координація з ЄС, що дозволить мінімізувати економічні втрати під час синхронізації «зелених» стандартів та трансформація безпекової політики через переоцінку ризиків з боку росії, яка намагається використовувати кліматичний порядок денний для маніпуляцій санкційними режимами.

Акцентовано, що в українських реаліях актуальною є інтегрована стратегія формування «зеленої» трансформації національної економіки в контексті ЄЗК та членства України в ЄС. Успішний розвиток у цьому напрямку потребує комплексної державної підтримки в частині розробки та імплементації природоохоронного законодавства, контролю за дотриманням екологічних норм, фінансової підтримки екологічно орієнтованих підприємств, реалізації спеціальної екологічної політики на рівні уряду та центральних органів виконавчої влади, а також на рівні місцевого самоврядування. Екологічно орієнтовані регуляторні інструменти, стає фінансування, регулювання зелених проєктів допоможуть спрямувати міжнародні та вітчизняні інвестиції у державному і приватному секторах на створення більш сталої економіки.

На відміну від еволюційних підходів країн Західної Європи, українська модель передбачає застосування філософії «Build Back Better» для одночасного вирішення завдань безпеки, декарбонізації та структурної модернізації економіки через системне поєднання наслідків військових руйнувань із необхідністю інституційних реформ та адаптивного регіонального планування відбудови.

Обґрунтовано, що зелена трансформація в Україні відбувається в умовах безпрецедентних викликів, але водночас вона водночас формує нові можливості для структурної модернізації регіональної економіки, підвищення її екологічної стійкості та інтеграції до європейського простору сталого розвитку. Реалізація політики зеленого переходу у воєнний і післявоєнний періоди може стати не лише інструментом відновлення, а й основою довгострокової конкурентоспроможності українських регіонів на основі пріоритезації таких напрямків відбудови, як економічний (машинобудування, зокрема військове, металургія, будівництво), соціальний (охорона здоров'я, наука, освіта) та туристичний (внутрішній туризм у тилкових регіонах України).

Розглянуто основні напрями подальшого розвитку мережево-платформної моделі цифрової трансформації публічного управління. На відміну від ієрархічних підходів, ця модель базується на парадигмі «цифрової інклюзії за замовчуванням», що передбачає обов'язкове поєднання технологічного розгортання інфраструктури з превентивними механізмами соціального захисту (тарифна політика, інституційна підтримка вразливих груп) задля недопущення цифрового відчуження громадян у процесі впровадження «зелених» інновацій.

Визначено основні переваги адаптаційної моделі інституційного забезпечення «зеленої» трансформації для України. На відміну від німецької моделі високої нормативної визначеності, ця модель базується на досвіді Польщі та передбачає поступову гармонізацію національного законодавства з вимогами «Fit for 55» при одночасному створенні мезорівневих інституцій (фондів, кластерів) для фінансово-організаційної підтримки енергопереходу та забезпечення соціального супроводу вразливих регіонів у повоєнний період.

У **четвертому розділі** – *«Аналіз та оцінка галузевих «зелених трансформацій» у розрізі регіонів України»* – здійснено аналіз феномену «зеленої трансформації» як чинника удосконалення системи державного

управління; проведено SWOT-аналіз готовності регіонів України до упровадження принципів «зеленої трансформації»; проаналізовано Стратегії територіально-секторальних «зелених трансформацій» у контексті досягнення Цілей сталого розвитку України.

Проведено комплексний аналіз феномену «зеленої трансформації» як чинника удосконалення системи державного управління в Україні в рамках інституційного підходу у таких сферах, як охорона здоров'я, агропромисловий комплекс, енергетична галузь та агропромисловий комплекс. Дослідження кращих управлінських практик у медичній сфері європейських країн дозволило виокремити низку ключових напрямків енергетичної стійкості медичних підприємств, які можуть бути корисними для України, а саме: інституціоналізація енергетичної безпеки у Національних стратегіях охорони здоров'я (досвід Німеччини та Франції); фінансова підтримка модернізації лікарень через державні фонди або програми ЄС чи пільгове кредитування (досвід Польщі та Франції); розвиток відновлюваних джерел енергії та локальних систем автономного постачання (сонячні, вітрові, когенераційні установки – досвід Данії); введення посади енергоменеджера в штат медичних установ, що забезпечує сталий контроль за ресурсами (досвід Польщі); цифровий моніторинг енергоспоживання для підвищення прозорості та звітності.

Обґрунтовано, що в умовах сучасних викликів воєнного стану для України, а також в умовах мирного стану функціонування медичних підприємств країн ЄС, енергетична безпека медичних підприємств є ключовим елементом національної безпеки, готовності та стійкості системи охорони здоров'я до зовнішніх та внутрішніх чинників. Для підвищення її рівня енергонезалежності доцільно з метою підвищення якості управління: інституціоналізувати напрям енергетичної безпеки у політиці МОЗ України; запровадити державну програму підтримки «Енергоефективна лікарня»; продовжувати стратегічне партнерство з міжнародними фінансовими інституціями (ЄБРР, Світовий банк) для модернізації енергетичної інфраструктури; Створити національний реєстр енергетичної стійкості медичних закладів; розширити підготовку управлінських кадрів у сфері енергоменеджменту та безпеки медичних підприємств на основі адаптованого упровадження досвіду кращих зарубіжних управлінських практик у сфері охорони здоров'я за напрямком енергетичної стійкості підприємств.

Показано, що зелена трансформація АПК являє собою, з одного боку, комплексний процес системних змін, спрямованих на гармонізацію аграрного виробництва з екологічними вимогами при збереженні економічної ефективності та соціальної відповідальності, а з іншого, системний перехід аграрного сектору від традиційних форм виробництва до моделей, що забезпечують збалансоване використання природних ресурсів, зменшення вуглецевого сліду та впровадження інноваційних технологій. Ключовими компонентами цієї трансформації є: екологізація виробництва (зменшення використання хімічних добрив, впровадження біотехнологій); кліматично орієнтоване землеробство (агролісомеліорація, точне землеробство, управління ризиками); цифровізація АПК, що дає можливість зменшити втрати ресурсів; розвиток циркулярної

економіки, де відходи перетворюються на вторинні ресурси; поширення органічного виробництва.

Визначено, що державне управління виконує ключову роль у забезпеченні зеленої трансформації через реалізацію таких галузево-управлінських та взаємопов'язаних функцій як: нормативно-регуляторної (формування правових рамок відповідно до європейських стандартів), фінансово-економічної (створення системи стимулів та санкцій), координаційно-моніторингової (узгодження інтересів стейкхолдерів та відстеження результатів). Разом з тим, у ході дослідження виявлено суттєві недоліки у реалізації кожної з цих функцій, що вимагає системного реформування державної політики. Зокрема, за напрямком упровадження циркулярних практик у вітчизняному агропромисловому комплексі (АПК), які мають доказову ефективність реалізації в країнах ЄС, державна підтримка циркулярних моделей для вітчизняного АПК залишається фрагментарною та несистемною, що позначається такими проблемами, як: відсутність спеціалізованих фінансових інструментів для підтримки циркулярних проєктів; інституційна неузгодженість та брак єдиної політики у сфері управління відходами аграрного виробництва; відсутність національних стандартів циркулярної переробки органічних відходів, що гальмує створення інвестиційно привабливого середовища; недостатній розвиток інфраструктури збору та переробки органічних відходів; брак технологічних платформ та кластерних об'єднань, які могли б забезпечити координацію між агровиробниками, переробними компаніями, науковими установами та органами влади.

Обґрунтовано, що період післявоєнне відновлення створює унікальну можливість для «зеленого стрибка». Аграрний сектор постає як ключовий драйвер економічної стійкості, продовольчої безпеки та інвестиційної активності. Необхідність масштабної реконструкції дозволяє одразу закладати сучасні екологічні стандарти, відмовлятися від застарілих технологій та будувати циркулярну економіку. За оцінками Світового банку, на відновлення аграрного сектору України знадобиться близько 40-50 млрд доларів США. Ця сума може стати інвестицією в зелене майбутнє за умови правильної стратегії державного управління.

Удосконалено теоретико-методичні підходи до державного управління через розкриття феномену «зеленої трансформації» як фундаментального драйвера системних змін в архітектурі взаємодії держави, бізнесу та суспільства. Доведено, що успішна галузева трансформація потребує не фрагментарних екологічних заходів, а кардинальної реконфігурації спроможності системи державного управління на основі інтеграції принципів сталого розвитку в нормативно-правову базу, зміни парадигми фінансових інструментів на користь «зелених» стимулів та створення цифрових платформ для моніторингу екологічних показників у реальному часі.

Удосконалено інституційний механізм державного управління зеленою трансформацією на регіональному рівні шляхом обґрунтування дворівневої моделі координації (національний - регіональний), що, на відміну від існуючих,

інтегрує безпековий фактор воєнного стану у стратегії екологічного розвитку, забезпечуючи синергію між відновленням інфраструктури за принципом «Build Back Better» та підвищенням енергетичної стійкості територій.

Удосконалено підхід до формування стратегій територіально-секторальних «зелених трансформацій» у контексті досягнення Цілей сталого розвитку, який, на відміну від існуючих, базується на концепції «здорових громад» (за методологією ВООЗ) та інтегрує безпековий фактор воєнного стану. Це забезпечує синергію між відновленням інфраструктури за принципом «Build Back Better» та підвищенням енергетичної стійкості територій, гарантуючи право населення на здоров'я та безпечне життєве середовище у процесі повоєнного відновлення

У **п'ятому розділі** – *«Концептуальні та прикладні напрями реалізації засад «зеленої трансформації» в системі державного управління в умовах євроінтеграційного курсу України»* – комплексно розглянуто можливості імплементації кращих світових практик «зеленої трансформації» в систему державного сектора в Україні; здійснено систематизацію внутрішніх та зовнішніх чинників формування інтеграційної ідеології державного управління; розроблено модель «зеленої трансформації» сфери державного управління на засадах інтегрованого підходу в період повоєнної відбудови України.

У роботі показано, що формування та реалізація державної політики «зеленої трансформації» пов'язана з виробленням і прийняттям стратегічних управлінських рішень, насамперед, у сфері зеленої економіки на основі специфічних політичних засобів і технологій. Регулювання екологічної ситуації на державному та регіональному рівні, убезпечення населення від екологічних загроз різного характеру, впровадження стратегічних ініціатив щодо зеленої трансформації, мотивація екологічно відповідального ведення бізнесу формують базовий перелік завдань для органів публічної влади у сфері реалізації політики «зеленої трансформації».

Визначено на підставі порівняльного аналізу, що в реалізації політики «зеленої трансформації» країни світу на національному рівні управління переважно тяжіють до таких двох основних моделей державного управління: *модель надурядової координації та модель урядової координації та інтеграції*. Перша модель успішно реалізується у Сполучених Штатах Америки (США). В рамках цієї моделі на національному рівні управління введена посада Спеціального представника Президента США з питань клімату, який очолює Національний координаційний орган управління. Друга модель управління, в основі якої виступають механізми координації та інтеграції, є найбільш характерною для країн ЄС. Так, у Німеччині міністерство економіки та енергетики було реорганізовано у міністерство економіки та клімату, а міністерство охорони навколишнього середовища функціонує самостійно. У Польщі функціонує міністерство клімату та довкілля. У Великій Британії функціонує Департамент бізнесу, енергетики та промислової стратегії, який відповідає за боротьбу зі зміною клімату. Там же окремо функціонує міністерство охорони навколишнього середовища. Досвід зарубіжних країн

показує, що в організаційно-функціональному плані модель урядової координації та інтеграції забезпечує розмежування управлінського функціоналу за різними зонами відповідальності. Так, за міністерством з питань клімату залишаються такі напрямки політики як декарбонізація, зелені фінанси, вуглецеві ринки, інвестиції, бюджет викидів парникових газів, сталий розвиток тощо. А функціонал міністерства із захисту довкілля зосереджується на питаннях захисту водних артерій, ґрунтів, лісів та повітря; питання збереження та захисту біорізноманіття; поводження з відходами та небезпечними речовинами; питання моніторингу та захисту від радіоактивного випромінювання тощо.

Обґрунтовано, що українська модель державного управління упровадженням Європейського «зеленого курсу» є найбільш наближеною до вищеназваної моделі країн ЄС, але не копіює її повністю. Розпорядчо-координуючу функцію виконує уряд України та ще сім центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ). Міжвідомча робоча група виконує тільки консультативно-дорадчі функції.

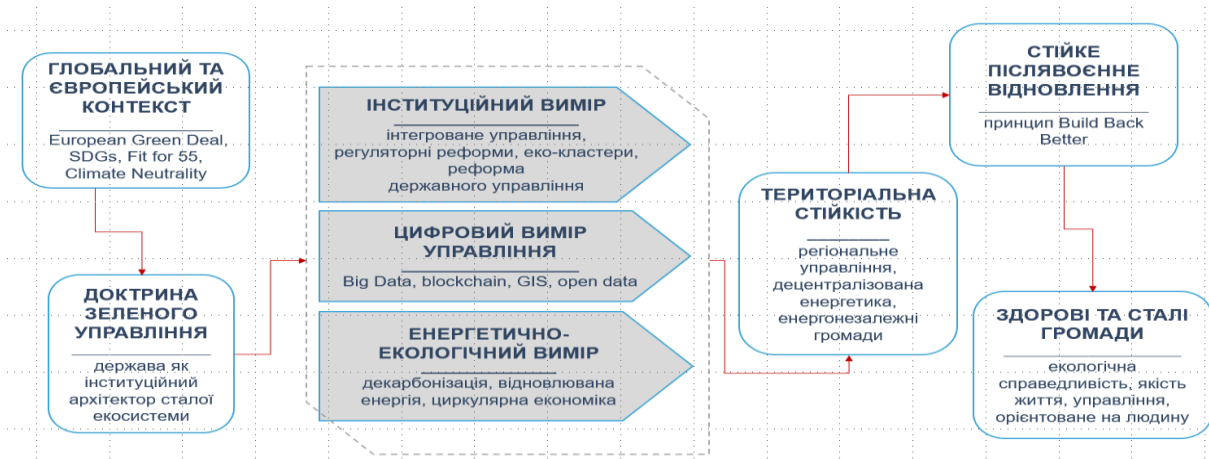
Акцентовано, що на рівні управлінських структур ЄС, а саме у складі Європейської Комісії (ЕК), створено Генеральний директорат з питань клімату та Генеральний директорат з питань навколишнього середовища, а також запроваджено нову посаду – Європейський комісар з питань кліматичних дій. Відповідно до Європейського кліматичного закону, як наддержавна інституція управління з питань кліматичних змін, на рівні ЕК була створена Європейська науково-консультативна рада по змінам клімату. Відповідні дорадчі органи було рекомендовано створити у всіх країнах-членах ЄС. Основним завданням таких комісій на національному рівні є: надання експертних наукових рекомендацій відповідним національним органам для прийняття управлінських рішень; налагодження багаторівневого діалогу з питань клімату та енергетики за участю органів місцевого самоврядування, громадянського суспільства, бізнес-спільноти, інвесторів, інших відповідних зацікавлених сторін та громадськості.

Визначено, що в країнах ЄС на законодавчому рівні (Європейський кліматичний закон) закріплена періодичність перегляду та уточнення змісту Європейської кліматичної стратегії. Так, уперше Європейська кліматична стратегія буде презентована на рівні Європейської комісії до 1 січня 2029 року з подальшим її переглядом кожні 10 років (за необхідності – кожні 5 років). Для України, яка з 2022 року має статус країни-кандидата на вступ до ЄС, це слугує певним дороговказом для актуалізації державноуправлінської практики з упровадження політики «зеленої трансформації» на засадах стратегування її реалізації, систематичності перегляду та внесення змін, а також на основі прогнозування викликів реалізації політики, що формуються у площині зовнішнього та внутрішнього середовища політики.

Таким чином, на основі порівняльного аналізу було визначено існування інституційно-управлінського розриву в реалізації підходів щодо реалізації політики «зеленої трансформації», а саме між управлінськими функціями вітчизняних урядових структур та наднаціональних інституцій ЄС. Доведено, що для успішної імплементації європейських управлінських підходів у площині

державної політики України необхідний перехід від фрагментованих повноважень галузевих міністерств до синергетичної взаємодії суб'єктів державного управління, органів місцевого самоврядування та бізнесу на основі екологічної парадигми та принципів Європейського зеленого курсу: солідарності, справедливості та економічної ефективності.

На цій основі розроблено Концептуальну модель стійкої зеленої трансформації в державному управлінні (рис.2).

Рис.2. Концептуальна модель стійкої зеленої трансформації в державному управлінні (розробка автора)

Запропонована модель базується на розумінні зеленої трансформації як комплексного процесу системних змін, що охоплює всі рівні публічного управління та передбачає інтеграцію екологічних, економічних, соціальних і технологічних пріоритетів у процес формування та реалізації державної політики. Ключовим елементом моделі визначено доктрину зеленого управління, яка розглядається як нова управлінська парадигма, що передбачає трансформацію держави в інституційну архітектуру сталого розвитку та формування сприятливої екосистеми для екологічно збалансованого економічного і суспільного розвитку. Доктрина забезпечує концептуальне поєднання стратегічних цілей державної політики з інструментами їх практичної реалізації на національному, регіональному та місцевому рівнях. Практична реалізація доктрини здійснюється через три взаємодоповнювальні виміри трансформації. Інституційний вимір охоплює інтегроване врядування, удосконалення регуляторної політики, розвиток міжсекторального партнерства, екологічних кластерів та реформування системи державного управління відповідно до принципів відкритості, підзвітності та ефективності. *Цифровий вимір* забезпечує використання сучасних цифрових технологій та інструментів управління, зокрема великих даних (Big Data), технологій блокчейн, геоінформаційних систем та відкритих даних, що сприяють підвищенню прозорості управлінських процесів, якості прийняття рішень і результативності державної політики. *Енергетико-екологічний вимір* орієнтований на досягнення цілей декарбонізації, розвиток відновлюваних джерел енергії, впровадження

принципів циркулярної економіки та формування ресурсоефективних моделей господарювання.

Зазначено, що синергія зазначених вимірів формує підґрунтя для досягнення територіальної стійкості, яка в авторській моделі розглядається як здатність регіонів і громад забезпечувати власний сталий розвиток на основі принципів децентралізації, регіональної згуртованості, енергетичної незалежності та підвищення спроможності місцевого самоврядування. Такий підхід забезпечує інтеграцію завдань відбудови з цілями зеленої трансформації та європейської інтеграції. Кінцевим результатом реалізації концептуальної моделі визначено формування здорових та сталих громад, для яких характерними є висока якість життя населення, екологічна безпека, соціальна справедливість, інклюзивність управлінських процесів та людиноцентричний характер розвитку. У такому розумінні зелена трансформація виступає не лише інструментом екологічної модернізації, а й механізмом підвищення суспільного добробуту та зміцнення соціальної згуртованості.

Таким чином, розроблена Концептуальна модель стійкої зеленої трансформації в державному управлінні відображає логіку переходу від глобальних і європейських стратегічних орієнтирів до конкретних результатів суспільного розвитку через систему взаємопов'язаних інституційних, цифрових, енергетико-екологічних та територіальних механізмів. Її практична цінність полягає у можливості використання як методологічної основи для формування державної політики, розроблення стратегій сталого розвитку та реалізації програм післявоєнного відновлення України на принципах екологічної відповідальності, інноваційності та суспільної стійкості.

ВИСНОВКИ

У дисертації вирішено важливу наукову проблему – обґрунтовано теоретичні, методологічні та організаційні положення, а також розроблено прикладні механізми і практичні рекомендації щодо системної трансформації державного управління процесами «зеленої трансформації» в умовах воєнного стану, повоєнного відновлення та інтенсифікації євроінтеграційних процесів.

Наукові результати проведеного дослідження дали змогу сформулювати висновки та надати обґрунтовані пропозиції, що дозволили досягнути поставленої мети дисертаційної роботи.

1. Обґрунтовано, що концептуалізація «зеленої трансформації» як ціннісно-парадигмального виміру державного управління дозволяє трансформувати її з вузькоєкологічної категорії в універсальний інструмент модернізації державної спроможності, у межах якої екологічні, економічні та соціальні цілі набувають синергетичного характеру у системі публічного управління в контексті повоєнної відбудови української держави. Уперше виявлено та систематизовано історичні етапи еволюції екосистемного підходу в державному управлінні, на основі чого сформовано авторську періодизацію, що охоплює вісім етапів розвитку (1992–2026 рр.) та розкриває логіку переходу від міжнародних екологічних домовленостей і концепцій до їх інституційного

закріплення в національних системах державного управління, зокрема в Україні. Доведено, що держава виступає «інституційним архітектором» екосистеми сталого розвитку, забезпечуючи не лише регуляторну функцію, але й стратегічну координацію між секторами за допомогою екосистемного підходу (ЕВА), що передбачає мережеву взаємодію органів влади, бізнесу та суспільства. Аргументовано необхідність зміни парадигми врядування з «контрольно-ревізійної» на «стимулюючу та адаптивну», де фіскально-бюджетні інструменти (наприклад, «зелені» субсидії) замість санкцій стають драйверами інновацій. На основі систематизації функцій державного управління (регуляторної, координаційної та інвестиційної) виявлено, що перехід до цієї парадигми знижує корупційні ризики та підвищує легітимність реформ, особливо в умовах євроінтеграції. Авторська категорія «ціннісно-парадигмальний вимір державного управління зеленою трансформацією» розглядається як концептуальна площина формування та реалізації державної політики, у межах якої екологічна стійкість, відповідальне використання природних ресурсів, інклюзивність, інноваційність і довгострокова суспільна цінність виступають визначальними орієнтирами трансформації системи публічного управління та її інституційних механізмів відповідно до цілей сталого розвитку. Таке визначення підкреслює, що зелена трансформація є не лише техніко-управлінським процесом, а й філософією переосмислення ролі держави у забезпеченні сталого розвитку та досягненні кліматичної нейтральності.

2. Розроблено емпіричну модель «резильєнтної зеленої трансформації» (resilient green transformation), яка специфікує управлінські дії в умовах кризової відбудови, інтегруючи філософію «Build Back Better» як основу для кардинальної модернізації енергетичного сектору «з чистого аркуша». Доведено, що відновлення інфраструктури має базуватися не на реставрації застарілих систем, а на впровадженні децентралізованої енергогенерації з відновлюваних джерел, що посилює енергетичну стійкість держави. Інтеграція безпекових вимог воєнного стану дозволила кваліфікувати екологічну модернізацію як інструмент національної безпеки, де авторська класифікація воєнних екологічних ризиків (забруднення ґрунтів, руйнування дамб, утилізація воєнних відходів) стає об'єктом спеціалізованого державного регулювання. Систематизація сценаріїв відновлення (від гібридної моделі до повного енергопереходу) показала, що резильєнтність досягається через синергію екологічних стандартів ЄС та національних безпекових пріоритетів, мінімізуючи вразливість до гібридних загроз. Авторська категорія «резильєнтна зелена трансформація» розвиває напрям превентивного управління, забезпечуючи не лише екологічну, але й соціальну стійкість територій у повоєнний період.

3. Удосконалено адаптаційну модель інституційного забезпечення енергопереходу України, де на основі компаративного аналізу досвіду Польщі (гнучка гармонізація законодавства) та Німеччини (жорстка нормативна визначеність) доведено переваги адаптивного підходу для національних реалій. Обґрунтовано впровадження «інтегрованого підходу» (integrated governance), що передбачає усунення дисбалансу між консультативними функціями (наприклад,

Міжвідомчої робочої групи) та розпорядчими повноваженнями ЦОВВ, з переходом до синергетичної взаємодії органів влади, бізнесу та ОМС. Модель пропонує створення мезорівневих інституцій (фондів «справедливого переходу», еко-кластерів) для синхронізації національних стратегій із вимогами європейського пакету «Fit for 55», включаючи директиви з енергоефективності та відновлюваних джерел. Розвиваючи інституційний напрям, доведено, що така модель нівелює фрагментованість повноважень, підвищує ефективність розподілу ресурсів та сприяє євроінтеграційній готовності. Авторська категорія «інтегрований підхід у державному управлінні реалізацією політики «зеленої трансформації» визначає спосіб організації публічного управління, що забезпечує узгодження стратегічних цілей, управлінських рішень, ресурсів та механізмів взаємодії органів влади, бізнесу, громад і міжнародних партнерів для комплексного досягнення екологічних, економічних і соціальних цілей сталого розвитку та актуалізує необхідність відмови від галузевого фрагментування управлінських функцій на користь холістичного врядування, що є ключем до досягнення цілей кліматичної нейтральності для України.

4. Сформовано методологічний інструментарій оцінювання готовності державного сектору до зеленого переходу, який базується на інтегральному оцінюванні трьох компонентів: інституційної спроможності (аналіз функцій ЦОВВ), територіального потенціалу (регіональні диспропорції) та цифрової зрілості (використання Big Data). Виявлено, що ключовим бар'єром є «дефіцит державної спроможності» на місцевому рівні, спричинений війною, що вимагає розробки специфічних регламентів для нівелювання диспропорцій через систему індикаторів (екологічні KPI). Методологія розвиває напрям превентивного аналізу, дозволяючи здійснювати моніторинг ефективності впровадження екологічних директив ЄС та адаптувати управлінські рішення до потреб конкретних територій. Доведено, що інструментарій інтегрує емпіричні дані (наприклад, з МЗВ-систем) для прогнозування ризиків, перетворюючи оцінку на стратегічний інструмент державної політики. Авторська категорія «інтегральне оцінювання» розширює методологічний арсенал теорії державного управління, забезпечуючи наукову валідність висновків про дефіцит спроможності.

5. Обґрунтовано мережево-платформну модель цифрової трансформації публічного управління, де цифровізація розглядається як екологічний інструмент для зниження антропогенного навантаження (концепція «paperless», ГІС-моніторинг викидів). Встановлено, що реалізація принципу «цифрової інклюзії за замовчуванням» є запобіжником соціального відчуження вразливих груп громадян під час переходу на цифрові сервіси, з обов'язковим поєднанням технологій з превентивними механізмами захисту (адаптивна тарифна політика). Доведено, що відкриті дані та цифрові платформи моніторингу екологічних показників у реальному часі забезпечують прозорість врядування та стають фундаментом для запровадження механізмів СВМ (прикордонного вуглецевого податку), підвищуючи конкурентоспроможність українського експорту. Розвиваючи напрям цифрової безпеки, модель інтегрує кібербезпеку критичної інфраструктури як невід'ємну складову, з акцентом на протидію

гібридним загрозам. Авторська категорія «цифрова інклюзія за замовчуванням» розвиває соціальний вимір трансформації, перетворюючи її на інструмент екологічної справедливості.

6. Удосконалено засади функціонування інституційного механізму управління на регіональному рівні через впровадження дворівневої моделі координації «національний-регіональний», де децентралізація повноважень посилюється інтеграцією безпекового фактору правового режиму воєнного стану. Доведено, що в умовах правового режиму воєнного стану регіональне управління набуває рис адаптивного планування, де відбудова інфраструктури синхронізується з вимогами екологічної безпеки та енергонезалежності громад, базуючись на принципах «гібридної моделі відновлення». Запропонований механізм дозволяє оперативно реагувати на воєнні екологічні виклики (забруднення ґрунтів важкими металами, поводження з будівельними відходами) через систему гнучких регіональних регламентів та фондів. Розвиваючи територіальний напрям реалізації політики «зеленої трансформації», модель нівелює регіональні диспропорції, перетворюючи громади на «точки зростання» для енергонезалежності. Авторська категорія «дворівнева модель координації» систематизує підходи до децентралізації, забезпечуючи стійкість систем життєзабезпечення в умовах викликів війни, та водночас забезпечує рух громад на шляху євроінтеграційних змін.

7. Розроблено авторський підхід до формування стратегій територіально-секторальних трансформацій на основі концепції «здорових громад» (за методологією ВООЗ). Вперше в теорії державного управління доведено, що право населення на здоров'я та безпечне життєве середовище є головним критерієм успішності декарбонізації, де екологічна модернізація промислових зон поєднується з соціальним супроводом вразливих регіонів. Це дозволяє трансформувати соціальну функцію держави, забезпечуючи синергію між економічною доцільністю відновлення та створенням екологічно чистого простору для життєдіяльності громад у повоєнний період. Розвиваючи людиноцентричний напрям, підхід інтегрує принципи екологічної справедливості, де «здорові громади» стають індикатором ефективності політики. Авторська категорія «здорові громади» визначається як інтегральна характеристика результативності політики «зеленої трансформації», що відображає досягнення балансу між екологічною безпекою, суспільним здоров'ям, соціальною справедливістю та економічною стійкістю на рівні територіальних громад. Таке трактування розширює соціальний вимір політики «зеленої трансформації» та презентує її як інструмент гарантування прав людини.

8. Систематизовано чинники формування інтеграційної ідеології та «зелених» компетентностей публічних службовців. Доведено, що професійний розвиток кадрів (через цифрові платформи НАДС України та МОН України) є первинним інструментом реалізації Європейського зеленого курсу, з кореляцією між євроінтеграційним статусом України та інтенсифікацією навчальних програм. Обґрунтовано перехід до нової фіскально-бюджетної парадигми, де

державне управління переорієнтовується з фіскального тиску на систему «зелених» стимулів та податкових преференцій для еко-орієнтованих суб'єктів, що є фундаментом перебудови державної спроможності. Розвиваючи кадровий напрям вітчизняної публічної служби, виявлено необхідність обов'язкової інтеграції «зелених» компетентностей у професійні стандарти професійного розвитку публічних службовців. Запропоновано авторське визначення категорії «зелені компетентності» як сукупність професійних, цифрових, аналітичних та ціннісно-етичних характеристик публічних службовців, що забезпечують їхню здатність приймати управлінські рішення та реалізовувати політику зеленої трансформації на засадах сталого розвитку, екологічної відповідальності та європейської інтеграції. Застосування категорії «зелені компетентності» розвиває теорію людського капіталу в системі державного управління та, водночас, виступає окремою складовою екосистемного підходу в реалізації політики «зеленої трансформації».

9. Сформульовано цілісну доктринальну модель зеленої трансформації державного управління України, яка виступає інтегратором екологічних, економічних та безпекових цілей на засадах «інтегрованого підходу». Доктрина базується на синергії процесів декарбонізації, цифровізації та повоєнного відновлення за стандартами ЄС, з акцентом на гібридну модель відновлення енергосектору. Визначено, що реалізація цієї моделі забезпечує структурну модернізацію національної економіки, підвищує конкурентоспроможність держави на міжнародній арені та гарантує сталий розвиток суспільства на засадах екологічної справедливості та безпеки. Розвиваючи доктринальний напрям, модель включає евристичні сценарії для адаптації до кризових явищ. Авторська категорія «резильєнтна зелена трансформація» завершує модель, позиціонуючи її як фундамент сучасної теорії державного управління.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України в галузі науки державного управління (категорія Б)

1. **Хожило М. Е.** Зелена трансформація суспільства як сучасний пріоритет державної політики: проблеми та перспективи України. *Державне будівництво* : зб. наук. праць ; електронний ресурс. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2024. № 1 (34). С.45-54. URL: <https://periodicals.karazin.ua/db/article/view/24172/21919>

2. Shpektorenko I., **Khozhylo M.**, Khozhylo I. Social management: structure, fundamentals of methodology of practical activity. *Аспекти публічного управління*. 2024. Т. 12, № 2. Р. 92-97. URL: <https://doi.org/10.15421/152429>.

Особистий внесок автора: формування списку літературних джерел, аналіз та обробка результатів, підготовка матеріалів до публікації.

3. **Хожило М. Е.** Державне управління «зеленою трансформацією»:

порівняльний аналіз сучасних моделей. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2023. Вип. 38. С. 271-276. URL: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2023/38-2023/48.pdf>

4. **Хожило М. Е.** Розвиток політики «зеленої трансформації» в умовах непрогнозованих викликів. *Публічне управління та адміністрування*. 2024. Вип. 3. С. 78-84. <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/public/article/view/672/602>

5. **Хожило М. Е.** Трансформація системи державного управління в сучасній Україні: аналіз основних принципів та підходів. *Державне будівництво* : зб. наук. праць. Електронний ресурс. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2024. № 2 (36). С.117-128. URL: <https://periodicals.karazin.ua/db/article/view/25914/23250>

6. Єфіменко Л., **Хожило М.**, Прокопчук І. Оцінка впливу цифрових технологій на трансформацію державного управління в Україні. *Успіхи і досягнення в науці: Серія «Управління та адміністрування»*. 2025. № 2. С. 801-818. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/20528>

Особистий внесок автора: обґрунтування актуальності дослідження, ревізування списку літератури, оформлення двох таблиць та підготовка висновків.

7. **Хожило М.**, Залізнюк В. П., Дорош Р. І. Інноваційні підходи до стратегічного планування розвитку територіальних громад. *Успіхи та досягнення в науці: серія «Управління та адміністрування»*. 2025. № 4. С. 842–856. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/22963>

Особистий внесок автора: формулювання ідеї дослідження, аналіз літературних джерел та систематизація даних.

8. **Хожило М. Е.**, Хожило І. І. Енергетична безпека медичних підприємств: аналітичний аспект державного управління. *Успіхи та досягнення в науці: серія «Управління та адміністрування»*. 2025. № 10. С. 772-782. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/30627/30590>

Особистий внесок автора: формулювання ідеї дослідження, структурування основного змісту дослідження, підготовка висновків.

9. **Хожило М. Е.** Глобальний огляд та порівняльний аналіз принципів «зеленої трансформації». *Державне будівництво*. 2025. № 1 (37). С. 626–641. URL: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-1-44>.

10. **Хожило М. Е.** Удосконалення інституційно-правового забезпечення «зеленої трансформації» в державному управлінні України: проблеми, бар'єри, перспективи. *Суспільство та національні інтереси. Серія "Публічне управління та адміністрування"*. 2025. № 8 (16). С. 856-870. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/27183/27153>.

11. **Хожило М. Е.** Унікальні національні чинники «зеленої трансформації» в Україні: виклики та можливості. *Суспільство та національні інтереси. Серія "Публічне управління та адміністрування"*. 2025. № 10 (18). С. 732-747. URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-10\(18\)-732-747](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-10(18)-732-747).

12. **Хожило М. Е.** Інформаційно-технологічне забезпечення, цифровізація та інновації для «зеленої трансформації» в державному управлінні.

Економічний вісник Дніпровської політехніки. Серія «Публічне управління та адміністрування». 2025. № 3 (91). С. 230-240. URL: <https://doi.org/10.33271/ebdut/91.230>.

13. **Хожило М. Е.** Державне управління зеленою трансформацією енергетичної галузі України в контексті євроінтеграції та сталого повоєнного відновлення. *Аспекти публічного управління.* 2025. 13 (3). С. 28-38. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/1131>

14. **Хожило М. Е.** Розвиток політики «зеленої трансформації» України в умовах непрогнозованих викликів. *Публічне управління та місцеве самоврядування.* 2024. № 3. С. 78-84. <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/public/article/view/672>

15. **Хожило М. Е.** Державне управління «зеленою трансформацією»: порівняльний аналіз сучасних моделей. *Публічне управління і адміністрування в Україні, 2023, вип.38.* С. 271-276. <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2023/38-2023/48.pdf>

16. **Хожило М. Е.** Зелена трансформація як стратегічний напрям державного управління: аналіз інституційних підходів та практичних кейсів Німеччини. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права.* № 1, 2026. С. 46-50. <https://apie.org.ua/uk/zelena-transformac%d1%96ia-iak-strateg%d1%96chni/>

17. **Хожило М. Е.** Зелена трансформація як інструмент модернізації державного управління та регіонального розвитку України. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права.* № 6. 2025. С.13-21. <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/835>

18. **Khozhylo M., Bashtannyk V.** Green transformation as a doctrinal basis for modern public administration in Ukraine under conditions of post-war recovery and European integration/ *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права.* №1. 2026. С.21-28. DOI <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2026.1.3>

Особистий внесок автора: розробка доктринальної моделі державного управління, формулювання висновків дослідження та підготовка анотацій.

Статті у наукових періодичних виданнях інших держав із напрямку, з якого підготовлено дисертацію

19. **Хожило М. Е.** Роль державного управління у забезпеченні зеленої трансформації агропромислового комплексу в умовах сталого розвитку. *Stredoevropsky vestnik pro vedu a vyzkum.* 2025. Vol. 2, № 12. С. 50-65. URL: <https://phes.com.ua/ojs/index.php/www/uk/article/view/35/36>.

20. **Khozhylo M., Khozhylo I., Bashtannyk V., Sakharova K.** Development on the basis of "green transformation": relevance for society, economy and public administration. SYLWAN. English Edition. 2024. URL: <https://doi.org/10.59879/e2kuz>.

Особистий внесок автора: формулювання ідеї дослідження, аналіз літературних джерел, графіка, формулювання висновків дослідження.

Статті у наукових періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus або категорія «А» (Україна)

21. Trofimchyk P., **Khozhylo M.**, Prokopenko S., Antonova O., Ivashova L. The role of digital technologies in increasing the information openness of self-government bodies in Ukraine. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2025. Vol. 103, No. 20. P. 8319-8334. URL: <https://www.jatit.org/volumes/Vol103No20/5Vol103No20.pdf>.

Особистий внесок автора: формулювання ідеї дослідження, аналіз літературних джерел та систематизація даних.

22. Protsiuk, N., Komarnytska, H., **Khozhylo, M.**, Lobyk, O., & Iankovets, T. (2026). Public Governance of Smart Grid Implementation in Urban Energy Infrastructure. *Problemy Ekorozwoju*, 21(1), 264-278. <https://doi.org/10.35784/preko.8525>

Особистий внесок автора: формулювання ідеї дослідження, аналіз літературних джерел та систематизація даних.

23. **Хожило М.** (2025). Економічні, екологічні та соціальні виміри зеленої трансформації в Україні: аспекти управління в умовах війни та повоєнної відбудови. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія Геологія. Географія. Екологія*, (63), 468-478. <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2025-63-34>

Статті

як окремі розділи вітчизняних та зарубіжних колективних монографій

24. Дмитренко О., **Хожило М.** Процеси цифрової трансформації публічного управління: європейський досвід. Сучасний соціогуманітарний простір країн Європейського Союзу: публічноуправлінські аспекти : кол. монограф. Дніпро : ДДУВС, 2024. С. 42-56. https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/Publ_postgrad/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE-%D0%9D%D0%A2%D0%A3.pdf

Особистий внесок: аналіз трендів цифрової трансформації публічного управління в країнах ЄС.

25. **Хожило М. Е.** Європейський досвід цільового управління на основі стратегування політики: контекстний аналіз «зеленого курсу» (The Green Deal). *Moderní aspekty vědy: XLVI. Díl mezinárodní kolektivní monografie. Česká republika : Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2024. С. 84-93. URL: http://surl.li/czlbwj.*

26. **Khozhylo M. E.** Transformation of the modern scientific concept of public administration based on the principles of “green transformation”: analysis of the current state. *Modernization of Public Authorities in the Digital State Format: Challenges and Prospects under Martial Law and Postwar Reconstruction: scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2025. С. 557-569. URL: http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/611/16444/34733-1.*

27. **Хожило М. Е.** Особливості інституційної політики країн ЄС в контексті політики зеленої трансформації. *Cross-disciplinary studies in science,*

innovation and social development: Monograph. Prague : Publishing house Education and Science s.r.o., 2025. Vol. 2. С. 313-324. URL: <https://phes.com.ua/files/publikatsii/Khozhylo.pdf>

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

28. **Хожило М. Е.** Публічноуправлінські аспекти упровадження концепту «зеленої трансформації». Наукові тренди постіндустріального суспільства : матеріали VI міжнар. наук. конф. (м. Івано-Франківськ, 24 квітня 2024 року). 288 с. (Авт. - С. 62-63). <http://surl.li/oqiptc>

29. **Хожило М. Е.** Трансформація системи публічного управління як імператив європейського курсу України. Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (м. Івано-Франківськ, 31 травня 2024 р.). Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2024. 922 с. (Авт. - С. 804-806). <https://surl.li/shnvmt>

30. Макуріна О., **Хожило М. Е.** Роль сучасного університету у формуванні «зеленої» компетентності здобувача вищої освіти. Сучасні виклики для державної служби: інформаційно-комунікативний аспект: матер. міжнар. круглого столу (м. Київ, 18 червня 2024 р.). Київ : ННІ ПУДС КНУ, 2024. 252 с. (Авт. - С. 228-231). <https://ipacs.knu.ua/pages/osn/2/news/2120/files/252be71b-8e9c-4eaf-8a72-dea2f4895774.pdf>

31. Ruslana Babukh, Maryna Varenyk, **Khozhylo M. E.** Public service as a tool for implementing European values in Ukraine. International Conference on Science, Innovations and Global Solutions (Poland), 2024. 594 p. (pp. 251- 256). URL: <https://futuraity-publishing.com/international-conference-on-science-innovations-and-global-solutions-archive>

32. **Khozhylo M. E.** International initiatives for building “healthy communities”: experience for Ukraine. Безпечна, комфортна, спроможна, територіальна громада – 2024 : матеріали міжнар. конф. (м. Дніпро, 16-18 жовтня 2024 р.). Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2024. С. 312-313. URL: <https://futuraity-publishing.com/wp-content/uploads/2024/07/Babukh-R.-Varenyk-M.-Khozhylo-M.-2024.pdf>

33. **Khozhylo M. E.** European green transformation policy: opportunities for Ukraine’s regions during and post-conflict. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку : матеріали L-ої Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Добрум, Туреччина, 07 листопада 2024 р.). 283 с. (Авт. - С. 30-32). <https://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-50.pdf>

34. **Khozhylo M. E.** Public administration: to the essence of the concepts of “doctrine” and “paradigm”. Практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 29-30 грудня 2024 року). Львів : Львівський науковий форум, 2024. 102 с. (Авт. - С. 10-11). <https://surl.li/hotuas>

35. **Khozhylo M. E.** Development of the concept of «green transformation» in socially oriented areas: aspects of public administration. Публічне управління в Україні: історичний досвід та перспективи розвитку : матеріали Всеукр. наук.-

практ. конф. (м. Київ, КНЕУ ім. Т. Шевченка, 18 лютого 2025 року). 545 с. (Авт. - С. 317-318). <https://ipacs.knu.ua/pages/osn/2/news/2166/files/5416ed7e-336d-415b-92eb-60fa32af8003.pdf>

36. **Khozhylo M. E.** Inclusive economic development in Ukraine: challenges and strategic directions in the context of green transformation. Лідерство, бізнес-процеси та стале майбутнє : зб. матеріалів наук.-практ. конф. (м. Київ, 27 вересня 2025 р.). Київ : Університет «КРОК», 2025. 140 с. (Авт. - С. 110-111). URL: <https://dspace.krok.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3ab8eae0-02f1-4800-be14-333aba3bfe60/content>.

37. **Хожило М. Е.** Європейський цивілізаційний вибір України: аспекти впровадження принципів зеленої трансформації. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України матеріали XXII регіональн. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 9 травня 2025 р.). Дніпро: НТУ ДП, 2025. 138 с. (Авт. - С. 134-145). <https://surli.li/vsiajc>

38. **Хожило М. Е.** Теорії трансформацій суспільного розвитку та функції публічної служби у трансформаційних процесах. Світ наукових досліджень : матеріали Міжнар. польсько-української наук. інтернет-конф. Випуск 41. Серія: державне управління (28-29 травня 2025 року). URL: <https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6295/>

39. **Хожило М. Е.** Зелена трансформація України: ключові аспекти національної адаптації в період війни. Цифрове наукове суспільство: соціально-економічні, правові та міжнародні аспекти : зб. наук. праць V Міжнар. наук. конф. (м. Одеса, 1 серпня 2025 р.). Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. 242 с. (Авт. — С. 69-73). <https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/01.08.2025/57>

40. **Хожило М. Е.** Роль комунікацій у просуванні політики зеленої трансформації. Комунікації в органах публічної влади для демократичного врядування : матеріали щоріч. Всеукр. круглого столу (Київ - Чернівці, 1 лип. 2025 р.) / за заг. ред. Л. Комахи, Н. Корчак, Л. Гонюкової, Н. Ларіної. Київ: ННІ інститут публічного управління та державної служби КНУШ, 2025. 222 с. (Авт. - С. 193-194). <https://ipacs.knu.ua/pages/osn/2/news/2221/files/3731ebd8-b655-4550-bff0-18f7238369e1.pdf>

41. **Хожило М. Е.** Сучасні вектори державного управління: українські реалії та перспективи. Детермінанти відновлення та розвитку України: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 30 червня 2025 року). Чернігів: ГО «НОІЦСТ», 2025. URL: https://doi.org/10.54929/conf_30_06_2025-25-01

42. **Khozhylo M. E.** Functional directions of state policy in the process of "green transformation" of the economy. Наукові тренди постіндустріального суспільства: зб. наук. праць X Міжнар. наук. конф. (м. Рівне, 12 вересня 2025 р.). Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. 232 с. (Авт. С. 27-28). <https://surli.cc/hmkvvq>

АНОТАЦІЯ

Хожило М.Е. Теоретико-методологічні засади формування сучасної доктрини державного управління на основі принципів "зеленої трансформації". – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління. – Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2026.

У дисертації систематизовано теоретико-методологічні засади формування сучасної доктрини державного управління на основі принципів "зеленої трансформації".

Концептуалізовано «зелену трансформацію» як фундаментальний ціннісно-парадигмальний вимір державного управління, що інтегрує європейські цінності, принципи сталого розвитку та вимоги енергетичної безпеки у стратегічні цілі післявоєнної відбудови України, на відміну від суто екологічного чи економічного трактування. Розроблено концептуальний підхід до стратегічної візії зеленої трансформації системи державного управління України, який інтегрує євроінтеграційні зобов'язання (Європейський зелений курс) із завданнями післявоєнного відновлення, ґрунтується на поєднанні кліматичної нейтральності та енергетичної стійкості, а також визначає механізми інституційної сталості кліматичної політики через її правове закріплення та створення незалежних консультативних інституцій. Розроблено концептуальну модель «резильєнтної зеленої трансформації» (resilient green transformation) для країн у стані кризової відбудови, де «зелений перехід» виступає інструментом національної безпеки та виживання, базується на принципі «Build Back Better» (відбудова краще, ніж було), а також систематизовано специфічні виклики воєнного забруднення та руйнувань, що потребують адаптації європейських екологічних норм.

Розроблено методологічні підходи до оцінювання готовності державного сектору до «зеленої трансформації», які вперше об'єднують галузевий та територіальний аспекти з цифровими технологіями як каталізаторами екологічних змін, доведено через модель застосування сервісів типу «Еко-паспорт громадянина» та платформи «Smart Grid Ukraine». Систематизовано чинники формування інтеграційної ідеології державного управління: ключовий зовнішній чинник полягає у необхідності гармонізації цифрових процесів (електронна ідентифікація, відкриті дані) з європейськими стандартами, тоді як внутрішні чинники визначаються потребою подолання організаційних бар'єрів та забезпечення кібербезпеки критичної інфраструктури.

Розроблено цілісну модель «зеленої трансформації» сфери державного управління України на засадах інтегрованого підходу, яка передбачає синхронізацію процесів повоєнного відновлення критичної інфраструктури з довгостроковими цілями декарбонізації шляхом об'єднання стратегічного планування, децентралізованих фінансових механізмів (Фонд зеленої трансформації) та інструментів справедливого переходу для вуглецевозалежних регіонів.

Ключові слова: державне управління, державна політика, теорія та історія, механізми управління, моделі, зелена трансформація, євроінтеграція, повоєнна відбудова, сталий розвиток, кліматична нейтральність, енергетична безпека, Build Back Better, цифрова трансформація.

ABSTRACT

Khozhylo M. Theoretical and Methodological Foundations for Forming a Modern Doctrine of Public Administration Based on the Principles of "Green Transformation". – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Thesis for the academic degree of Doctor of Sciences in Public Administration, specialty 25.00.01 – Theory and History of Public Administration. – Dnipro University of Technology, Dnipro, 2026.

The thesis systematizes the theoretical and methodological foundations for forming a modern doctrine of public administration based on the principles of "green transformation".

"Green transformation" is conceptualized as a fundamental value-paradigm dimension of public administration, integrating European values, sustainable development principles, and energy security requirements into the strategic goals of Ukraine's post-war reconstruction, as opposed to a purely ecological or economic interpretation.

A conceptual approach to the strategic vision of the green transformation of Ukraine's public administration system has been developed, integrating European integration obligations (European Green Deal) with post-war recovery tasks, based on a combination of climate neutrality and energy resilience, and defining mechanisms for the institutional sustainability of climate policy through its legal entrenchment and the creation of independent advisory institutions.

The mechanisms of public administration of "green transformation" in the face of crises (COVID-19 pandemic, war) have been systematized, the essence of transformation as a dynamic object of public management has been clarified, the adaptation of the government coordination model to eliminate fragmentation of powers has been substantiated, and the advantages of a hybrid model for restoring the energy sector, balancing the reconstruction of traditional infrastructure with the development of renewable energy sources, have been determined.

The role of the state as an "institutional architect" of the sustainable development ecosystem has been substantiated, requiring the transition of public management from a control-revision paradigm to a stimulating and adaptive one based on the synergy of an ecosystem approach and the concept of "green transformation"; the necessity of a "hybrid management model" combining an ecosystem approach with digital tools (Big Data, GIS monitoring) has also been argued.

A conceptual model of "resilient green transformation" has been developed for countries undergoing crisis reconstruction, where the "green transition" acts as an instrument of national security and survival, based on the "Build Back Better" principle; specific challenges of military pollution and destruction requiring the adaptation of European environmental standards have also been systematized.

Methodological approaches to assessing the public sector's readiness for "green transformation" have been developed, which for the first time combine sectoral and territorial aspects with digital technologies as catalysts for ecological changes, proven through a model for implementing services such as the "Citizen's Eco-Passport" and the "Smart Grid Ukraine" platform.

A network-platform model of digital transformation of public administration has been developed, based on the paradigm of "digital inclusion by default," which implies the mandatory combination of technological infrastructure deployment with preventive social protection mechanisms to prevent the digital exclusion of citizens.

The adaptive model of institutional support for the "green" transformation for Ukraine has been improved, based on the Polish experience and providing for the gradual harmonization of national legislation with the requirements of "Fit for 55" while simultaneously creating meso-level institutions (funds, clusters) for financial and organizational support of the energy transition.

The necessity of a cardinal reconfiguration of the capacity of the public administration system based on the integration of sustainable development principles into the legal framework, changing the paradigm of fiscal instruments in favor of "green" incentives, and creating digital platforms for monitoring environmental indicators in real time has been proven.

An approach to forming territorial-sectoral "green transformation" strategies based on the concept of "healthy communities" (according to the WHO methodology) has been substantiated, ensuring synergy between infrastructure reconstruction and increasing the energy resilience of territories, guaranteeing the population's right to health and a safe environment.

The model for adapting best European practices of "green transformation" management has been improved, an imbalance between advisory and coordinating functions in the Ukrainian model has been identified, and a conceptual approach to implementing an "integrated approach" through synergistic interaction of public administration entities, local self-government bodies, and business has been proposed.

The factors in forming the integration ideology of public administration have been systematized: the key external factor lies in the need to harmonize digital processes (electronic identification, open data) with European standards, while internal factors are determined by the need to overcome organizational barriers and ensure the cybersecurity of critical infrastructure.

A holistic model of "green transformation" of Ukraine's public administration sphere based on an integrated approach has been developed, providing for the synchronization of critical infrastructure post-war reconstruction processes with long-term decarbonization goals by combining strategic planning, decentralized financial mechanisms (Green Transformation Fund), and fair transition tools for carbon-dependent regions.

Keywords: public administration, public policy, theory and history, governance mechanisms, models, green transformation, European integration, post-war reconstruction, sustainable development, climate neutrality, energy security, Build Back Better, digital transformation.

ХОЖИЛО Максим Едуардович

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ
СУЧАСНОЇ ДОКТРИНИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НА ОСНОВІ ПРИНЦИПІВ «ЗЕЛЕНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ»
(реферат)**

Підписано до друку 13.07.2026 р.
Формат 210x48. Папір офсетний. Друк цифровий.
Ум.-друк. арк. 1,9. Наклад 10 прим.